

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

červenec 2023

Amálie Mánesová

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Abraham, Josef - básník

* 19. 02. 1890 - Osvračín (okr. Domažlice)

+ 21. 07. 1933 - Osvračín (okr. Domažlice)

Místa působení: Klenci pod Čerchovem, Pec pod Čerchovem, Srbice (vše okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Pravda, 1983, 21. 07., č. 170, s. 5., Nová Pravda, 1990, 07. 04., č. 83, s. 8., 20. 02., č. 43, s. 5., Z Chodského hradu 1983, s. 33-36., Rodák z Osvračína. Domažlicko, 1993, 08. 07., č. 27, s. 4., Tauer, V.: Chodsko našlo svého básníka. Domažlicko, roč. 17, 2007, 14. 02., č. 7, s. 2., Vejlupek, M.: Tvorba básníka Josefa Abrahama. Domažlický deník, roč. 21, 2012, 15. 02., č. 39, s. 8.

Anotace: Učitel a básník Chodska. Po absolvování učitelského ústavu v Plzni v roce 1909 učil v Domažlicích a na různých školách v okolí, ale i ve slovenském Zvolenu. Roku 1926 onemocněl těžkou srdeční chorobou, musel opustit své povolání a odejít do penze. Vedle básnických sbírek hojně publikoval v Poslu od Čerchova, ve Staňkovsku, přispíval do plzeňského a pražského rozhlasu. Do almanachu Dnešní dílo přispěl básní Chodská ves. Byl jedním ze zakladatelů tohoto almanachu. - 90. výr. úmrtí

Aleš, Mikoláš - malíř

* 18. 11. 1852 - Mirotice (okr. Písek)

+ 10. 07. 1913 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Chodsko, Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Haas, J.: Mikoláš Aleš a Chodsko. Domažlické noviny, roč. 1, 1992, č. 13, s. 8., Kartotéka Muzea Chodska.

Anotace: Český malíř, kreslíř a ilustrátor působící na přelomu 19. a 20. století, jedna z nejvýznamnějších osobností tzv. "Generace Národního divadla". V roce 1884 začali v Květech vycházet Psohlavci s jeho kresbou Choda s čakanou a psem, roku 1913 navštívil Karla Špillara v Peci pod Čerchovem. Na Chodsko byl přiveden Aloisem Jiráskem a Josefem Thomayerem. - 110. výr. úmrtí

Bautz, Jan - předseda Českého svazu zahrádkářů

* 03. 07. 1913 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 17. 01. 1982 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Vorlíček, J.: Aktivita zahrádkáře a turisty Jana Bautze byla obdivuhodná. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 17. 01., č. 14, s. 15.

Anotace: Volný čas věnoval turistice a zahrádce. V Českém svazu zahrádkářů byl postupně jednatelem, předsedou a revizorem účtů. Pro zahrádkáře uskutečnil i řadu přednášek. Spolu s L. Kreslem stál u zrodu Chodských non-stop pochodů, později organizovaných jako Memoriál Karla Kuneše. Psal básně. Zemřel při vycházce Klubu českých turistů nedaleko baldovské kapličky. Jeho úmrtí tam připomíná tabulka na jednom ze stromů ve stromořadí směřujícím od kapličky ke statku. - 110. výr. narození

Belfín, František - hudební skladatel

* 11. 07. 1923 - Klatovy (okr. Klatovy)
+ 25. 02. 1997 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Liberec, Teplice, Plzeň, Praha

Literatura: Knihovna Muzea Chodska., Holý, J. P.: Vzpomínka na Františka Belfína. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 22. 03., č. 69, s. 14.

Anotace: Dirigent opery v Teplicích, Liberci a od roku 1947 v Plzni. Šéf pražského Filmového symfonického orchestru, autor vokálních i instrumentálních skladeb a filmové hudby. Často vystupoval v Domažlicích. - 100. výr. narození

Brody, Vítězslav, Ing. - místostarosta Domažlic

* 03. 07. 1973

Místa působení: Domažlice

Literatura: Štípková, V.: Abeceda s... Ing. Vítězslavem Brodym. Domažlický zpravodaj, roč. 30, 2008, č. 1, s. 3, fot.

Anotace: Pochází ze severních Čech. Absolvent gymnázia v Jablonci nad Nisou a ČVUT Praha - FSI, Katedry letadel. Povoláním vedoucí konstrukční kanceláře. Ženatý. Někdejší člen zastupitelstva města, předseda finančního výboru, člen výboru strategického rozvoje, člen výběrové komise a místostarosta města. - 50. výr. narození

Cvačka, Jakub - ředitel školy

* 12. 07. 1903 - Trhanov (okr. Domažlice)
+ 16. 11. 1970 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Újezd, Mrákov, Postřekov, Klenčí pod Čerchovem (vše okr. Domažlice), Chodsko

Literatura: Pravda, 1973, 22. 12., s. 5., Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1970-1974., (vp): Chodsku s láskou. Nové Domažlicko, roč. 33, 1983, 07. 07., č. 28, s. 3., Chodské pohádky a pověsti, s. 237. P., SNKLHU 1956., Holý, J. P.: Haby se vopravdu nezapomjilo na národopisce Jakuba Cvačku. Domažlický deník, roč. 5, 1996, 30. 10., č. 254, s. 16., Holý, J. P.: Letošní významná jubilea... Domažlický deník, roč. 7, 1998, 20. 11., č. 272, s. 16., Vorlíček, J.: Učitel s mnoha zájmy. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 22. 11., č. 271, s. 16.

Anotace: Absolvoval domažlické gymnázium, kde se spřátelil s J. Š. Baarem. Sbírání chodských pověstí se začal zabývat již ve dvacátých letech a sbíral především pověsti o Janu Sladkém Kozinovi. V tom je vlastně pokračovatelem J. F. Hrušky. Výsledky svých sběrů kozinovské tradice otiskl v časopisu Plzeňsko roč. 6-8 pod názvem Vo Kozinovi ha Lomikarovi. Roku 1946 vydal Cvačka knižní publikaci o kozinovských pověstech Vo Kozinovi ha vo Lomikarovi. Působil jako učitel na Chodsku: v Mrákově, Klenčí, Postřekově, jako ředitel národní školy v Újezdu. Zemřel v domažlické nemocnici. Pozn.: Kunc uvádí rok úmrtí 1971, Kalendárium osobností západních Čech na rok 1995 a JPH rok 1970.

- 120. výr. narození

Dvořák, Václav P. - kanovník

* 28. 12. 1921 - Bechyně (okr. Tábor)
+ 30. 07. 2008 - České Budějovice (okr. České Budějovice)

Místa působení: Trhanov, Folmava (vše okr. Domažlice), Domažlice, České Budějovice

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 2. Strojopis., Vorlíček, L.: Soukromý archiv., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Václav Dvořák (kněz), Petrašovský, A.: Kostelní zdi vyprávějí, s. 51-54. Radonice: Domažlický dějepis, z.s., 2019.

Anotace: Ordinován 27. června 1948 v Českých Budějovicích. Jako administrátor činný v Domažlicích od 15. března 1949 do 6. dubna 1949 a od 12. září 1950 do 15. září 1951. Učil na domažlickém gymnáziu, působil jako kaplan v Trhanově a na Folmavě. Pomáhal lidem v útěku přes hranice, za což byl komunistickým režimem odsouzen a uvězněn. Na svobodu se dostal v roce 1960, po propuštění vykonával řadu civilních zaměstnání. Mezi roky 1968 až 1989 byl klíčovou osobností české podzemní církve. Souhlas k výkonu kněžského povolání dostal v roce 1982. Roku 2002 byl prezidentem republiky vyznamenán medailí "Za zásluhy" I. stupně. Generální vikář, administrátor a biskupský vikář českobudějovické diecéze. Od roku 2000 kanovníkem Katedrální kapituly u sv. Mikuláše v Českých Budějovicích.

- 15. výr. úmrtí

Heindl, Daniel - obuvník

* 08. 07. 1898 - Postřekov (okr. Domažlice)
+ 15. 03. 1945 - Weiden (Německo)

Místa působení: Weiden (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen ve Starém Postřekově, v domě čp. 72. Syn Daniela Heindla, místního zedníka a Rosalie Kohoutové. Pracoval jako obuvník. Zatčen gestapem 25. října 1944, zahynul ve věznici v německém Weidenu. - 125. výr. narození

Holakovský, Břetislav - sochař

* 18. 07. 1926 - Předlice (okr. Ústí nad Labem)
+ 29. 07. 2018

Místa působení: Domažlice, Plzeň

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 43. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Břetislav Holakovský.

Anotace: Absolvent mistrovské školy pro rytce kovu a ciseléry v Jablonci nad Nisou a VŠUP v Praze. Pracoval jako propagační výtvarník a jako pedagog na výtvarném oboru LŠU Plzeň. Autor pamětní desky Julia Fučíka instalované v roce 1958 v Domažlicích. Roku 1987 mu byl udělen titul zasloužilý umělec. - 5. výr. úmrtí

Ibscher, Ondřej - purkmistr

* 09. 07. 1803 - Bečov nad Teplou (okr. Karlovy Vary)
+ 06. 06. 1871 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Představitelé města Domažlic, s. 1.

Anotace: Měšťan, kupec a majitel domu čp. 122 na náměstí v Domažlicích. Syn Ondřeje Ibschera, měšťana a mistra postřihačského a Kateřiny, rozené Reiterové. Úřad purkmistra zastával po Jakubu Florianovi od 1. února 1861 do 22. prosince 1867, po dvě volební období. Jeho nástupcem se stal Josef Ludvík. - 220. výr. narození

Kadeřávek, Václav - učitel

* 25. 12. 1943 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 07. 07. 2003 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Bělá nad Radbuzou (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: Učitel Václav Kadeřávek se zasloužil o Bělsko. Bělští radní informují, 2009, 17. 02., č. 57, s. 5., Holý, J. P.: Učitel, sportovec a pilný novinář. Domažlický deník, roč. 18, 2009, 13. 01., s. 8.

Anotace: Po absolvování Pedagogické fakulty v Plzni učil v Černošíně na Stříbrsku. Od roku 1971 působil v Bělé nad Radbuzou. Pravidelně publikoval v regionálním i celostátním tisku (Pravda, Československý sport, Stadion, Fotbal, Učitelství, Učitelství, Práce, Mladá fronta...), - 20. výr. úmrtí

Karník, Bedřich, MVDr. - veterinář

* 08. 07. 1923 - Draženov (okr. Domažlice)
+ 30. 08. 1984

Místa působení: Domažlice, Plzeň

Literatura: Veterinářství, roč. 34, 1984, č. 12, s. 567., Kubásková, E.: Kdy zemřeli...? 1980-1985, s. 133. P., Národní knihovna 1992.

Anotace: Absolvent Vysoké školy veterinární v Brně (1950). Profesně působil na Krajském inspektorátu státních statků v Plzni, na veterinárním oddělení Krajského národního výboru a v Domažlicích. Člen několika odborných komisí Ministerstva zemědělství a výživy ČSR, autor odborných článků v časopise Veterinářství. - 100. výr. narození

Kostlivý, Jiří P. - konzistorní rada

* 16. 10. 1864 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 19. 07. 1948 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Luby (okr. Cheb), Domažlice

Literatura: Domažlický deník, roč. 1, 1994, 19. 10., č. 134, s. 11.

Anotace: Vysvěcen na kněze 5. července 1887 v Praze. Knězem pražské arcidiecéze, konzistorní rada a děkan v Lubech u Chebu. Jako penzista žil v Domažlicích na Dolejším Předměstí. Pohřben je v nové části domažlického hřbitova. - 75. výr. úmrtí

Legát, Karel - řezbář

* 1715 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 25. 07. 1783 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Horšovský Týn, Chotiměř (vše okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 18. Praha: Rudolf Ryšavý, 1950., Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň: Ševčík, 2005, s. 278., Bělohávek, M.: Karel Legát - barokní sochař a řezbář. Plzeňský přehled, 1980, březen, s. 8, 27.

Anotace: Pozdně barokní až rokokový řezbář a sochař působící v západočeském regionu v 2. polovině 18. století. Zaměřoval se na tvorbu vyřezávaných a bohatě zdobených rámových oltářů. Na Domažlicku například vytvořil hlavní oltář a tři pobočné oltáře poutního kostela sv. Anny u Horšovského Týna (1755-1760) nebo vyřezávaný oltář sv. Jana Nepomuckého v chotiměřské kapli (1752). - 240. *výr. úmrtí*

Mánes, Quido - malíř

* 17. 07. 1828 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 05. 08. 1880 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Újezd Svatého Kříže, Štítary (vše okr. Domažlice), Chodsko, Praha

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 81-83. P., Rudolf Ryšavý 1950., Haas, J.: Za malířskou rodinou Mánesů. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 06. 08., č. 31, s. 4.

Anotace: Často maloval vojenské bitvy, pražská zákoutí nebo figurální studie. Bratr Josefa a Amálie Mánesových. Se sourozenci zajížděl do Újezdu Svatého Kříže k baronu K. Kotzovi na letní pobyty. Bydlel nějaký čas ve Štítarech, aby shromáždil materiál pro obraz Křesťanské cvičení (1868). Autor mnoha figurálních studií z Chodska: Dvě selky, Dudy a dudák, Truhla s ornamenty, obrazu Vesnická hospoda. - 195. *výr. narození*

Mánesová, Amálie - malířka

* 21. 01. 1817 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 04. 07. 1883 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Újezd Svatého Kříže (okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 85. P., Rudolf Ryšavý 1950., Haas, J.: Amálie Mánesová. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 13. 08., č. 32, s. 4., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 47. Plzeň: SVK, 1997.

Anotace: Malířka krajin, žákyně svého otce Antonína. Na jeho přání se věnovala krajinářství, nikoli malbě figurální, jak bylo jejím přáním. Neprovdala se a všechnu péči věnovala bratrům. Působila jako učitelka kreslení. Spolu s bratry Josefem a Quidem pobývala v letech 1859-1871 v Újezdu Svatého Kříže, v rodině barona K. Kotze. Z těchto pobytů vytěžila náměty k obrazům Chalupa v Újezdě Sv. Kříže, Chalupa se stafáží nebo Statek na Domažlicku, který patří k jejím nejslavnějším olejům. Podle Kalendária osobností na rok 1998 zemřela 3. června 1883. - 140. výr. úmrtí

Martínek, Jakub - ředitel dívčí školy

* 24. 07. 1808 - Radonice (okr. Domažlice)

+ 14. 01. 1894 - Chudenice (okr. Klatovy)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Byl to zasloužilý a dobrý chodský kantor. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 14. 02., č. 38, s. 12.

Anotace: Narodil se jako syn sedláka a starosty Antonína Martíňka v rodině, kde se narodilo 14 dětí. Školu navštěvoval v Domažlicích, učitelké zkoušky vykonal později v Klatovech, Plzni a Praze. Po podučitelských začátcích ve Staněticích a Koutě pak působil mnoho let na dívčí škole v Domažlicích. Později se stal i jejím ředitelem. Roku 1839 se oženil s Annou Sladkou. Do důchodu odešel v roce 1881. Byl mnohokrát vyznamenán, mimo jiné i Stříbrným záslužným křížem. Patřil mezi zakladatele čtenářského spolku Slovanská lípa, Měšťanské besedy i vlasteneckých spolků Břetislav a Jitka. Poslední dny trávil s manželkou na zámku Lázeň u Chudenic, kde byla jejich dcera Anna provdána za černínského panského zahradníka. - 215. výr. narození

Němec, Jiří, doc., Ing. arch., CSc. - architekt

* 30. 09. 1930 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 11. 07. 1993 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Paroubek, J.: Odešla významná osobnost. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 06. 08., č. 31, s. 5., Vorlíček, J.: Domažlický rodák Jiří Němec. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 06. 10., č. 233, s. 20., Holý, J. P.: Architekt Jiří Němec byl spjatý s Chodskem. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 12. 07., č. 161, s. 10.

Anotace: Absolvent domažlického gymnázia. V polovině 50. let dostudoval na ČVUT v Praze, na Fakultě architektury a pozemního stavitelství. Pracoval v Ústavu školských staveb a v Agroprojektu v Praze, od roku 1964 působil na katedře urbanismu ČVUT. Oblíbený pedagog a uznávaný teoretik urbanismu. Podle jeho návrhu, vypracovaného s kolegou arch. K. Marholdem, bylo postaveno Moravské Předměstí v Hradci Králové. Syn primáře domažlické nemocnice MUDr. Rudolfa Němce. - 30. výr. úmrtí

Nováková, Teréza - spisovatelka

* 31. 07. 1853 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 13. 11. 1912 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Česká Kubice (okr. Domažlice)

Literatura: Závacká, V.: Literární průvodce Chodskem, s. 9. Domažlice: KBN, 1984., Slovník českých spisovatelů, s. 363. P., ČS 1964., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Teréza Nováková.

Anotace: Česká spisovatelka, představitelka realismu a tzv. venkovské prózy. Také se aktivně účastnila ženského emancipačního hnutí. V roce 1899 trávila prázdniny ve Vuršově penzionu na České Kubici spolu se svým synem Arne Novákem. Z pobytu na Chodsku výtěžila materiál ke studii Z potulek po chodském kraji. - 170. výr. narození

Oczko, Josef - dozorce finanční stráže

* 13. 07. 1913 - Jablunkov (okr. Český Těšín)
+ 29. 09. 1938 - Švarcava (zaniklá vesnice, okr. Domažlice)

Místa působení: Švarcava (zaniklá vesnice, okr. Domažlice)

Literatura: Památníky na počest vlastenců. Domažlický deník, 1997, 08. 04., s. 14., Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., (bc): Vyznamenání in memoriam pro člena Stráže obrany státu Josefa Oczka. Nové Domažlicko, roč. 5, 2011, 15. 11., č. 46, s. 16., fot., Internetové stránky nakladatelství Codyprint: heslo Josef Oczko., Szpyrz, A.: Josef Oczko - jméno z jablunkovského pomníku obětím II. světové války. In: Jabko - zpravodaj města Jablunkova, 2013, č. 9, s. 10, fot. Dostupné online.

Anotace: Dozorce finanční stráže ve Švarcavě, v dubnu roku 1938 jmenován příslušníkem Stráže obrany státu. Členem družstva, které bylo v ranních hodinách 29. září 1938 napadeno bojůvkou Freikorpsu v lese poblíž výše zmiňované obce. Během přepadu utrpěl průstřel hrudníku, jehož následkům podlehl. Pohřeb se konal v Jablunkově 2. října 1938. Dne 27. října 2011 mu byl ministrem Alexandrem Vondrou posmrtně udělen Kříž obrany státu ministra obrany ČR. - 110. výr. narození

Odhalení pomníku Jindřicha Šimona Baara na Výhledech (Výhledy, 06. 07. 1933)

- 06. 07. 1933 - Výhledy (okr. Domažlice)

Literatura: Baier, V.: Historie národopisných skupin a souborů na okrese Domažlice. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 28. 12., č. 301, s. 14., Vorlíček, J.: Vzpomínka na Baarovy slavnosti. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 03. 07., č. 154, s. 17., Vejlupek, M.: Před osmdesáti lety byl položen základní kámen Baarova pomníku. Domažlický deník, roč. 22, 2013, 10. 04., č. 84, s. 10.

Anotace: S přípravami na vybudování pomníku J. Š. Baara se začalo již brzy po spisovatelově pohřbu roku 1925, částku přesahující 140 tisíc korun potřebnou na financování stavby se nicméně podařilo doopatřit až v roce 1933. Dne 25. května téhož roku byl položen základní kámen, 6. července 1933 došlo ke slavnostnímu odhalení památníku, a to za značného zájmu obyvatelstva. Autorem návrhu díla je sochař Ladislav Šaloun, jeden z nejvýraznějších představitelů českého secesního sochařství. - 90. výr. události

Odhalení pomníku legionáři Emanuelu Homolkovi (Těšovice, 02. 07. 1933)

- 02. 07. 1933 - Těšovice (okr. Domažlice)

Literatura: (vs): Hrdina od Zborova. Domažlicko, roč. 12, 2002, 30. 10., č. 44, s. 5.

Anotace: V centru obce Těšovice nalezneme pomník československého legionáře a místního rodáka Emanuela Homolky. Již roku 1916 vstoupil do ruských legií a na počátku července 1917 se s nimi zapojil do bitvy u Zborova, kde také padl. Přesně po 16 letech od slavné bitvy mu byl v obci odhalen žulový pomník s bronzovou přilbou a státním znakem. Ceremoniálu se kromě legionářů zúčastnilo množství význačných osobností té doby - například generál Jan Syrový, poslanec František Machník nebo okresní hejtman K. Kupka. - 90. výr. události

Polák, František - předseda Sjednocené organizace nevidomých

* 30. 07. 1937

+ 31. 07. 2003

Místa působení: Domažlice

Literatura: Vzpomínka na pana Františka. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 07. 08., č. 183, s. 10.

Anotace: Víc jak polovinu života věnoval zdravotně postiženým. Pracoval jako předseda Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých v Domažlicích, pomáhal mezi diabetiky. V Reha-centru provozoval magnetoterapii, organizoval rekondiční pobyty zdravotně postižených. - 20. výr. úmrtí

Prášil, Vilém Václav, MUDr. - balneolog

* 04. 07. 1808 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 19. 01. 1870 - Gleichenberg (Rakousko)

Místa působení: Vídeň, Gleichenberg (vše Rakousko)

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, roč. 14, 1987, č. 7, s. 3., Holý, J. P.: Domažličtí Prášilové. Domažlický zpravodaj, roč. 22, 2000, č. 4, s. 5., Srna, A.: Místopis královského města Domažlic, s. 794-797. Rukopis, digitalizováno.

Anotace: Po studiích v Klatovech absolvoval filozofická studia v Praze, načež se ve Vídni věnoval studiu lékařství a stal se v roce 1840 doktorem. Byl sekundářem vídeňské Všeobecné nemocnice, pak ordinářem v Tüfferu. Roku 1843 se stal lázeňským lékařem v podalpských lázních Gleichenberg ve Štýrsku. Přispěl ke zvelebení a rozšíření těchto lázní. Sbíral starožitnosti a přírodniny, odborně publikoval. - 215. výr. narození

Regal, Jan - ředitel spořitelny

* 09. 06. 1832 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 09. 07. 1903 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Archiv J. Paroubkové.

Anotace: Vzdělání získal u Hyppolita Doubka, kněze kláštera augustiniánů. Vstoupil do písařské praxe u magistrátu, později působil jako písař u soudu a u berního úřadu. Složil účetnické zkoušky a pracoval jako sollicitátor v advokátní kanceláři dr. Koželuha. Jeho manželka provozovala hostinskou živnost na náměstí č. 36. Hospoda získala brzy dobrou pověst a soustředila přední domažlickou společnost. Byla v ní roku 1860 založena i Měšťanská beseda. V roce 1868 byl J. Regal zvolen domažlickým zastupitelstvem za obecního úředníka a stal se i účetním městského pivovaru. Největší zásluhy má o rozvoj spořitelny, kde se stal účetním v témže roce a později i ředitelem. Na odpočinek odešel roku 1900. Tchán Jakuba Růžka. - 120. výr. úmrtí

Skála ze Zhoře, Pavel - historik

* 10. 07. 1583 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 1640 - Freiburg (Německo)

Místa působení: Freiburg (Německo)

Literatura: Kumpere, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň: Ševčík, 2005, s. 60.

Anotace: Narodil se 10. července 1583 v Praze, zemřel pravděpodobně roku 1640 ve Freiburgu (Německo). Historik, autor desetidílné česky psané Historie církevní, aktivní účastník stavovského povstání a stoupenec krále Fridricha Falckého. Po porážce stavovských na Bílé Hoře musel odejít do exilu. Západní Čechy se do ohniska Skálovy pozornosti dostávají v souvislosti s bavorsko-císařskou protiofenzívou na podzim roku 1620. Přitom Skála ze Zhoře zachytil i různé zajímavé epizody a podrobnosti, jako např. dobytí hradu Rýzmbek u Kdyně 12. října 1620 císařskými silami pod vedením španělského vojevůdce Marradase. - 440. výr. narození

Skalický, Josef Kalasan - kapelník

* 11. 07. 1833 - Vojkov (okr. Benešov)
+ 23. 04. 1911 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2000, s. 51. Plzeň: SVK, 2000., Holý, J. P.: Domažlický Slavín č. 54. Sad ztišení nadaných hudebníků IX. Domažlický deník, roč. 1, 1994, 06. 08., č. 71, s. 8.

Anotace: Absolvoval nižší gymnázium v Benešově, poté odešel k vojenské hudbě. Zde se zdokonalil ve hře na klarinet a hoboj. V roce 1873 nastoupil na stálé kapelnické místo u domažlické hasičské hudby, mezi roky 1877 až 1907 vedl kapelu měšťanského ostro-střeleckého sboru. V chodské metropoli si také založil a vedl oblíbenou hudební školu.
- 190. výr. narození

Sokol, Rudolf, prof., PhDr. - geolog

* 26. 07. 1873 - Sadská (okr. Nymburk)
+ 03. 02. 1927 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Plzeň, Domažlicko

Literatura: On-line katalog regionálních osobností Středočeské vědecké knihovny v Kladně, heslo Rudolf Sokol., (red): Vzpomínka na profesora dr. Rudolfa Sokola. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 03. 02., č. 28, s. 14.

Anotace: Absolvent přírodních věd na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Následně působil jako pedagog na středních školách v Plzni a v Praze. Roku 1917 habilitován na pražské univerzitě z geologie. Své výzkumy prováděl zejména v oblasti Českého lesa a Šumavy. Také odborně publikoval - pro region Domažlicka je nejvýznamnější jeho několikasvazkové dílo "Český Les: Geologický průřez horstvem a předhořím". Nedaleko od obce Babylon nalezneme přírodní památku Sokolova vyhlídka s pamětní deskou věnovanou tomuto významnému českému geologovi a mineralogovi. - 150. výr. narození

Svobodová, Růžena - spisovatelka

* 10. 07. 1868 - Mikulovice (okr. Znojmo)
+ 01. 01. 1920 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Koloveč (okr. Domažlice)

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 84. Plzeň: KKS, 1977., Koloveč, s. 95. Domažlice: Český les, 2009., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Růžena Svobodová.

Anotace: Manželka spisovatele Františka Xavera Svobody, autorka románu Rozkvět a povídky Černí myslivci. Do otcova rodiště (otec Jan Čáp narozen v Kolovči, kde byl jeho otec Daniel hospodářským správcem) se Svobodová vrátila krátce před smrtí, aby získala informace o rodu a práci svého otce pro vzpomínkové literární pásmo (nedokončené) Ráj. - 155. výr. narození

Šamberger, Ludvík, Ing. - ekonom

* 12. 07. 1878 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
+ 19. 02. 1937 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1937-1962, s. 263. P., Národní knihovna 1962., Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1971-1974, s. 208. P., SK ČSR 1974., Holý, J. P.: O dvou slavných bratřích z Kouta na Šumavě. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 07. 02., č. 32, s. 15.

Anotace: Narodil se v čp. 93 v početné rodině tkalce a obecního sluhy Jana Šambergera a jeho ženy Anny, rozené Šperlové ze Starého dvora. Bratr MUDr. Františka Šambergera, absolvent domažlického gymnázia. Národohospodářský publicista, úředník velkostatků Sylva-Taroucca v Praze. Autor prací Spravedlivá berní reforma, Stabilizace mzdy a služného, Návrh směrnice pro pozemkovou reformu. - 145. výr. narození

Šleis, Jindřich - lidový hudebník

* 29. 07. 1933 - Díly (okr. Domažlice)
+ 13. 11. 2005 - Postřekov (okr. Domažlice)

Místa působení: Postřekov (okr. Domažlice)

Literatura: Baier, V.: Utichly a osiřely další dudy. Týdeník Domažlicko, roč. 15, 2005, 30. 11., č. 48, s. 5., Data narození a úmrtí získána od příbuzných.

Anotace: Narozen v Dílech na Domažlicku, kde se mu dostalo základů hry na harmoniku. Později se usadil v Postřekově, naučil se hrát na dudy a stal se spoluzakladatelem místní dudácké kapely navazující na někdejší známou Kajerovu dudáckou muziku. S novou kapelou projedil řadu dostupných zemí světa, vystupoval v televizi i rozhlasu. Na gramofonové desky nahrál množství chodských lidových písniček. - 90. výr. narození

Šmíd, Jaroslav, PhDr. - vysokoškolský pedagog

* 18. 04. 1924 - Kdyně (okr. Domažlice)
+ 28. 07. 2013

Místa působení: Babylon (okr. Domažlice), Plzeň

Literatura: Rokyta, R.: Zemřel PhDr. Jaroslav Šmíd. Plzeňský deník, roč. 22, 2013, 12. 08., č. 186, s. 4.

Anotace: Naroděn ve Kdyni do rodiny s velkým vlasteneckým cítěním. Jeho otec působil jako starosta a poslanec, během 2. světové války byl zatčen nacisty a popraven. Jaroslav Šmíd studoval po válce na pražské Filozofické fakultě zeměpis a tělesnou výchovu, po odsouzení vojenské služby v ATK Praha nastoupil na plzeňskou katedru tělesné výchovy Lékařské fakulty. Později se stal jejím dlouholetým vedoucím. Byl vynikajícím lyžařem-běžkařem, dokonce byl povolán do československého reprezentačního družstva. Na Babyloně pořádal sportovní výcvikové kurzy pro studenty medicíny. Věnoval se ale i tenisu, jeho syn Tomáš Šmíd se stal jedním z našich nejúspěšnějších tenistů všech dob. - 10. výr. úmrtí

Ticháček, Jan - obchodní příručí

* 18. 07. 1913 - Hradec u Stoda (okr. Plzeň-jih)
+ 03. 01. 1942 - Flossenbürg (Německo)

Místa působení: Domažlice, Flossenbürg (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Hemžálková, I.: Chodsko v letech 1938-1945. Bakalářská práce. Plzeň, 2012, s. 40.

Anotace: Obchodní příručí, zatčen 23. března 1940 v Domažlicích. Zahynul v nacistickém koncentračním táboře Flossenbürg. Dle svědectví MUDr. Vladimíra Böhma se stal obětí nákazy skvrnitým tyfem. - 110. výr. narození

Toupal, Karel - kapelník

* 1919 - Koloveč (okr. Domažlice)
+ červenec 1988

Místa působení: Koloveč (okr. Domažlice)

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 87. Plzeň: KKS, 1977., Informace syna K. Toupala.

Anotace: Občanským povoláním kuchař. Hře na housle se učil u F. Gabriela, navštěvoval městskou hudební školu v Plzni, učil se na akordeon. Za okupace byl členem různých cirkusových hudeb, např. v cirkuse Sarasani, od roku 1945 hrál v kapele cirkusu Kludský, počínaje rokem 1947 u Cirkusu Humberto v Ostravě. V roce 1952 se vrátil do Kolovče, kde pracoval jako vedoucí skladu a prádelny v Chodských pletárnách. Kapelník hudebního souboru Pletařinka. - 35. výr. úmrtí

Trauttmansdorffová, Josefina - kněžna

* 22. 01. 1849 - Jemnice (okr. Třebíč)
+ 14. 07. 1923 - Drážďany (Německo)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: Byla velkou dobrodějkou chudých a potřebných. Zpravodaj města Horšovský Týn, 2004, květen, č. 5, s. 14.

Anotace: Manželka Karla Ferdinanda Trauttmansdorffa. Pocházela z jihomoravské rodiny "de Pallavicini". Stala se dvorní dámou císařovny Alžběty ve Vídni, kde se seznámila s Karlem Ferdinandem a roku 1869 se za něj provdala. Poté přesídlila do Horšovského Týna. Za jejího života probíhala rozsáhlá přestavba zámku pod vedením architekta Karla Schulze. Josefina dbala, aby byly zachovány a citlivě opraveny dochované památky. Věnovala velkou péči poutnímu kostelu sv. Anny a klášteru ve městě. Dala opravit cennou Křížovou cestu a řadu dalších plastik. Za 1. světové války dala zřídit "Armenhaus - Dům chudých" ve Hřbitovní ulici a v roce 1918, ještě za války, byl jejím nákladem zřízen a otevřen "Waisenhaus" - sirotčinec v barokním zámečku v Nové Vsi. Po úmrtí manžela (1921) žila u své dcery Marie Anny von Sachsen Coburg-Gotha v Drážďanech, kde také zemřela. Pochována byla do rodinné hrobky u sv. Anny. - 100. výr. úmrtí

Vilímec, Vladislav, Ing. - poslanec

* 05. 07. 1963 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Kdyně (okr. Domažlice), Plzeň, Praha

Literatura: Bauerová, H., Vilímec, V.: Z dovolené už mě nikdo neodvolá, říká bývalý poslanec Vladislav Vilímec. Domažlický deník, roč. 23, 2014, 21. 01., č. 17, s. 3, fot., Internetové stránky Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, přehled poslanců., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Vladislav Vilímec.

Anotace: Absolvent Střední ekonomické školy v Klatovech a Vysoké školy ekonomické v Praze. Od počátku 90. let zasedá v zastupitelstvu města Kdyně (mj. i ve funkci místostarosty), roku 1991 vstupuje do Občanské demokratické strany, kterou také v regionu spoluzakládá. Od roku 2000 zastupitelem Plzeňského kraje, mezi roky 2000 až 2008 působí na postu náměstka hejtmána. V roce 2006 je zvolen poslancem Poslanecké sněmovny PČR, v této funkci setrvává do srpna 2013. Opětovně členem dolní komory od června 2014, kdy nahrazuje Jiřího Pospíšila. Od roku 2018 senátor za obvod č. 11- Domažlice. Známý také jako klavírista, často při koncertech vystupuje se svým bratrem, houslistou Miroslavem Vilímcem. - 60. výr. narození

Vodňanský z Uračova, Nathanaél - primátor

* 03. 07. 1563 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 21. 06. 1621 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Závacká, V.: Literární průvodce Chodskem, s. 12. Domažlice: KBN, 1984., Ottův slovník naučný, 26, s. 863. P., J. Otto 1907.

Anotace: Pocházel z rodiny bohatého domažlického měšťana Daniela Vodňanského, primátora Domažlic z let 1570-1573. Po smrti matky roku 1579 město opustil. Vystudoval na pražské univerzitě, cestoval, v roce 1582 navštívil mimo jiné i Řím. Vrátil se do vlasti a vstoupil do služeb Komory české, kde se stal registrátorem. Roku 1604 mu byl přiznán erb a přídomek. Účastnil se jednání o majestát, byl zvolen mezi direktory městského stavu a účastnil se porovnání strany pod jednou i pod obojí. Již v roce 1615 se musel zpovídat při politickém procesu kvůli hanlivým slovům o císaři. Posléze, jako jeden z direktorů, stál v popředí bouře proti Ferdinandovi II. Po bělohorské porážce byl jedním z dvaceti sedmi českých pánů a měšťanů popravených při exekuci na Staroměstském náměstí. V roce 1605 podle latinské předlohy upravil a vydal alegorický mravoučný spis *Theatrum mundi minoris*, Široký plac aneb Zrcadlo světa, ve kterém líčí a komentuje běh lidského života, podobně jako později Komenský ve svém *Labyrintu světa*. - 460. výr. narození

Wenig, Frank - spisovatel

* 24. 07. 1898 - Meclov (okr. Domažlice)
+ 29. 06. 1974 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Plzeň

Literatura: Kdy zemřeli? 1971-1974. P., SK ČSR 1974., Svobodné slovo, 1974, 04. 07., s. 4., Lidová demokracie, 1974, 07. 12., s. 5., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 58. Plzeň: SVK, 1997., Hatlmanová, D.: Frank Wenig. Meclovský zpravodaj, 2007, únor, s. 2., Bílková, J.: Frank Wenig: novinář, spisovatel, spolupracovník Josefa Skupy. Praha: Malvern, 2020. 533 stran.

Anotace: Odborný učitel, redaktor v Plzni a Praze, zástupce šéfredaktora Svobodného slova, autor knih a her pro děti. Spolupracoval v Plzni se Skupou, psal pro postavičky Spejbla a Hurvínka divadelní hry. Autorem Kašpárka. Autor knih pro děti: O Spejblovi a Hurvínkovi, Léto pod Pukštejnem, Paměti mouchy Gabriely, Sběrač míčků, Pověsti ze staré a nové Plzně, Děti z černého kraje, Francek, Pohádky před spaním... V roce 1968 obdržel Cenu města Plzně za přínos ke kulturnímu životu Plzně a za kulturní práci pro Plzeň. - 125. výr. narození

Wimmer, Bohuslav - poštovní úředník

* 08. 07. 1899 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 25. 07. 1943 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: České Budějovice, Terezín (okr. Litoměřice), Praha-Pankrác

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Polizeigeängnis Theresienstadt 1940-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Vedoucí pokladny hlavní pošty v Českých Budějovicích. Zatčen 3. července 1942, vězněn v Českých Budějovicích a v terezínské Malé pevnosti, kam byl předán v březnu roku 1943. Z Terezína v červenci téhož roku převezen do pražské pankrácké věznice, kde zahynul.
- 80. výr. úmrtí

Zápeca, Karel - malíř

* 21. 07. 1893 - Luhačovice (okr. Zlín)
+ 20. 09. 1975 - Luhačovice (okr. Zlín)

Místa působení: Rusko, Luhačovice (okr. Zlín), Chodsko, Šumava

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2000, s. 96. Plzeň: SVK, 1999., Holý, J. P.: Malíř jižní Moravy si zamiloval Chodsko. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 16. 01., č. 13, s. 12., Internetové stránky Informačního systému abART, heslo: Karel Zápeca.

Anotace: Řadu let prožil v Rusku, mj. studoval na Akademii výtvarných umění v Petrohradě. V malbě se zaměřoval na krajinářské a figurální motivy Ruska a jižní Moravy, působil také na Chodsku a Šumavě, kde načerpal náměty na několik svých obrazů. Autor publikací Luhačovické obrázky, Cesta po Léně k Severnímu moři a vícesvazkového díla Jedenáct let v Sibiři. - 130. výr. narození

Závacká, Věra, PhDr. - kronikářka

* 28. 07. 1938 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Internetová databáze Slovník českých knihovníků na webu Národní knihovny ČR., (bub): Město Domažlice má přes 35 let stejnou kronikářku. Důležité údaje sepisuje PhDr. Věra Závacká. Domažlický zpravodaj, roč. 38, 2016, březen, č. 3, s. 11, obr.

Anotace: Absolventka Filozofické fakulty UK, obory čeština, novinářství a historie. Působila v domažlické knihovně 20 let jako knihovnice, od 80. let zpracovává kroniku města Domažlic. V letech 1990-1999 byla vedoucí referátu kultury Okresního úřadu Domažlice, působila také jako asistentka někdejšího senátora Ing. Petra Smutného. Autorka bibliografických a metodických materiálů a příspěvků do regionálního tisku. - 85. výr. narození

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc červenec 2023

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2023. Neustránkováno, 6 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice